

16.2.2011

Yleisradio Oy
Hallintoneuvosto
00024 Yleisradio

cc: viestintäministeri Suvi Lindén, liikenne- ja viestintäministeriö
asianajaja Ilkka Aalto-Setälä, Asianajotoimisto Borenius & Kemppinen Oy

Ennakoarviointi teräväpiirtolähetysten aloittamisesta

Viestinnän Keskusliitto on saanut Asianajotoimisto Borenius & Kemppisen kautta pyynnön vastata teräväpiirtolähetysten aloittamisen ennakoarviointiin liittyviin kysymyksiin. Päätöksen ennakoarvioinnista ja sen toteuttamisesta on tehnyt Yleisradion hallintoneuvosto.

Liitto ei pidä hallintoneuvoston järjestämää menettelyä Euroopan komission tiedonannon¹ mukaisena riippumattomana ja objektiivisena arviointimenettelynä eikä sen vuoksi osallistu ennakoarviointiin. Kantansa perusteeksi liitto esittää kunnioittavasti seuraavaa:

1 Amsterdamin pöytäkirja ja komission tiedonanto

Tiedonannon mukaan jäsenvaltioiden on selvitettävä avoimeen julkiseen kuulemiseen perustuvan ennakoarvioinnin avulla, täyttävätkö yleisradioyhtiöiden suunnittelemat merkittävät uudet audiovisuaaliset palvelut Amsterdamin pöytäkirjan vaatimukset, toisin sanoen vastaavatko ne yhteiskunnan demokraattisiin, sosiaalisiin ja kulttuurisiin tarpeisiin, kun otetaan asianmukaisesti huomioon niiden potentiaaliset vaikutukset kaupankäyntiin ja kilpailuun markkinoilla (kohta 84).

Jäsenvaltioilla on toimivalta valita tarkoituksenmukaisin mekanismi, jolla varmistetaan audiovisuaalisten palvelujen yhdenmukaisuus Amsterdamin pöytäkirjan aineellisten edellytysten kanssa, kun otetaan huomioon niiden kansallisten radio- ja televisiolähetysjärjestelmien erityispiirteet ja tarve varmistaa julkisten yleisradioyhtiöiden toimituksellinen riippumattomuus (kohta 86).

Jotta voidaan varmistaa, että merkittävien uusien audiovisuaalisten palvelujen julkinen rahoittaminen ei vääristä kilpailua ja kauppaa yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla, jäsenvaltioiden on arvioitava julkisen kuulemisen tulosten perusteella uuden palvelun vaikutusta kokonaisvaikutusta markkinoihin (kohta 88).

Tällainen arvio on objektiivinen vain silloin, kun se teetetään taholla, joka on tosiasiallisesti riippumaton yleisradioyhtiön johdosta, myös sen jäsenten nimittämisen osalta, ja jolla on riittävät valmiudet ja resurssit tehtäviensä hoitamiseen. Jäsenvaltioiden on voitava suunnitella

---

¹ Euroopan komission tiedonanto valtiontukisääntöjen soveltamisesta julkiseen yleisradiotoimintaan 2009/C 257/01

menettely, joka on oikeassa suhteessa markkinoiden kokoon ja yleisradioyhtiön markkina-asemaan (kohta 89).

2 Ennakoarvioinnista päättäminen

Yleisradion hallintoneuvosto on 19.10.2010 päättänyt oma-aloitteisesti ryhtyä arvioimaan Yleisradion uusia palveluita.

Yleisradio Oy:stä annetun lain (1380/1993, jäljempänä Yleisradiolaki) nojalla hallintoneuvosto on yhtiön hallintoon kuuluva, merkittävää päätösvaltaa käyttävä elin. Hallintoneuvoston tehtävänä on mm. päättää asioista, jotka koskevat toiminnan huomattavaa supistamista tai laajentamista tai yhtiön organisaation olennaista muuttamista sekä huolehtia ja valvoa, että julkisen palvelun ohjelmatoiminnan mukaiset tehtävät tulevat suoritetuiksi.

Komission tiedonannon mukaan uusien palvelujen ennakoarviointimekanismista päättää jäsenvaltio. Arvioinnin kohteena olevan julkisen palvelun yhtiön oman toimielimen päätös ei rinnastu jäsenvaltion päätökseen. Yleisradion hallintoneuvosto ei itse voi päättää arvioinnin toteuttamistavasta, vaan tämä päätösvalta kuuluu jäsenvaltiolle. Suomen valtio ei vielä ole päättänyt, millä tavalla ennakoarviointi järjestetään Suomessa.

3 Viestinnän Keskusliiton näkemys ennakoarviointimenettelystä

Komission tiedonanto edellyttää uusien yleisradiopalvelujen ennakoarvioinnilta objektiivisuutta ja tosiasiallista riippumattomuutta yleisradioyhtiöstä.

Yleisradion hallintoneuvosto on lain mukaan yhtiön hallintoelin. Jos hallintoneuvosto itse päättää yhtiön palvelujen ennakoarvioinnista, syntyy tilanne, jossa arvioinnin kohde arvioi ja valvoo itseään ja omaa toimintaansa. Tämä ei ole muiden markkinatoimijoiden kannalta uskottavaa.

Yleisradiolain mukaan Yleisradioon sovelletaan osakeyhtiölain säännöksiä Yleisradiolaissa säädetyin poikkeuksin. Osakeyhtiölain (624/2006) nojalla hallintoneuvosto kuuluu osakeyhtiön johtoon ja on toiminnassaan nimenomaisesti velvollinen edistämään yhtiön etua. Tästä velvoitteesta ei ole säädetty poikkeusta Yleisradiolaissa. Hallintoneuvosto ei siten ole riippumaton yleisradioyhtiön johdosta, vaan on osa johtoa ja velvollinen edistämään yhtiön intressejä.

Ennakoarvioinnissa on komission tiedonannon mukaan kysymys uuden palvelun potentiaalisten kilpailu- ja markkinavaikutusten arvioinnista. Hallintoneuvoston omavalvontamalli ei täytä tiedonannon objektiivisuusedellytystä eikä hyvän hallintotavan periaatteita.

Ulkopuolisen avustajan käyttäminen ennakoarviointimenettelyssä ei poista legitimitiitongelmaa.

Päätösvalta ennakoarvioinnin järjestämistavasta kuuluu jäsenvaltiolle. Suomen valtio ei toistaiseksi ole menettelystä päättänyt. Yleisradio Oy:n hallintoneuvostolla ei ole ollut kompetenssia päättää siitä.

Viestinnän Keskusliitto ei edellä mainituista syistä pidä nyt käynnistettyä teräväpiirtolähetyksiä koskevaa menettelyä legitiiminä ennakoarviointimenettelynä eikä tästä syystä vastaa yksityiskohtaisemmin esitettyihin kysymyksiin.

Kun tiedonannon mukainen ennakoarviointijärjestelmä saadaan rakennettua, Viestinnän Keskusliitto osallistuu mielellään uusia yleisradiopalveluita koskeviin kuulemismenettelyihin.

Viestinnän Keskusliitolla ei sinänsä ole huomautettavaa Yleisradion suunnitelmiin käynnistää teräväpiirtolähetykset nykyisestä ohjelmatarjonnasta edellyttäen, että jakelujärjestelyt eivät vääristä kilpailua muille toimijoille siirtyvinä kustannuksina tulevaisuudessa.

Viestinnän Keskusliitto

Håkan Gabrielsson
toimitusjohtaja